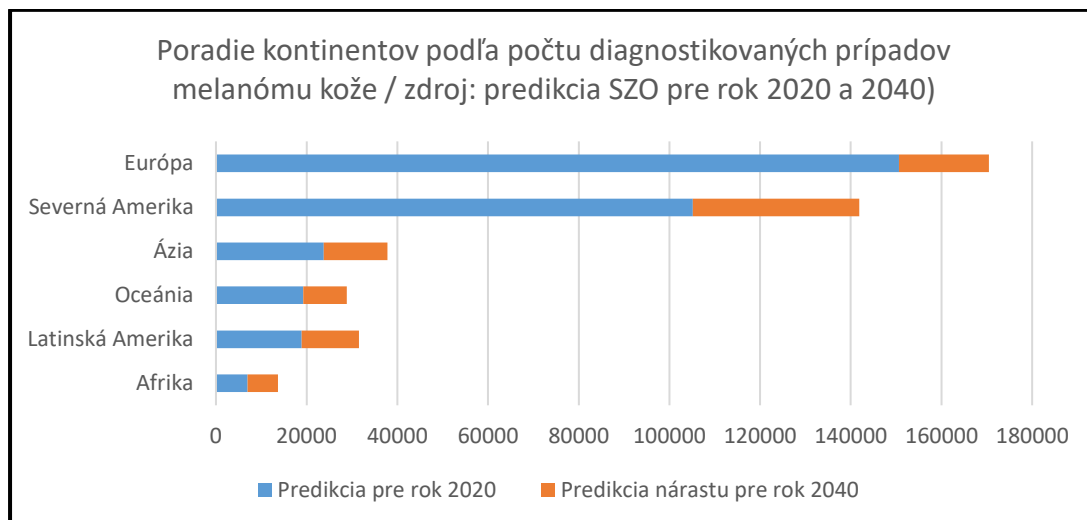

MÁJ - Mesiac povedomia o melanóme

Epidemiologická správa

Európa je kontinent s najväčším počtom diagnostikovaných prípadov melanómu kože ročne.

Ak porovnáme vekovo štandardizované hodnoty na svetovú populáciu, poradie kontinentov je takéto:

Poradie kontinentov podľa najvyššej hodnoty incidencie melanómu kože štandardizovanej na svetovú populáciu (zdroj: predikcia SZO pre rok 2020)

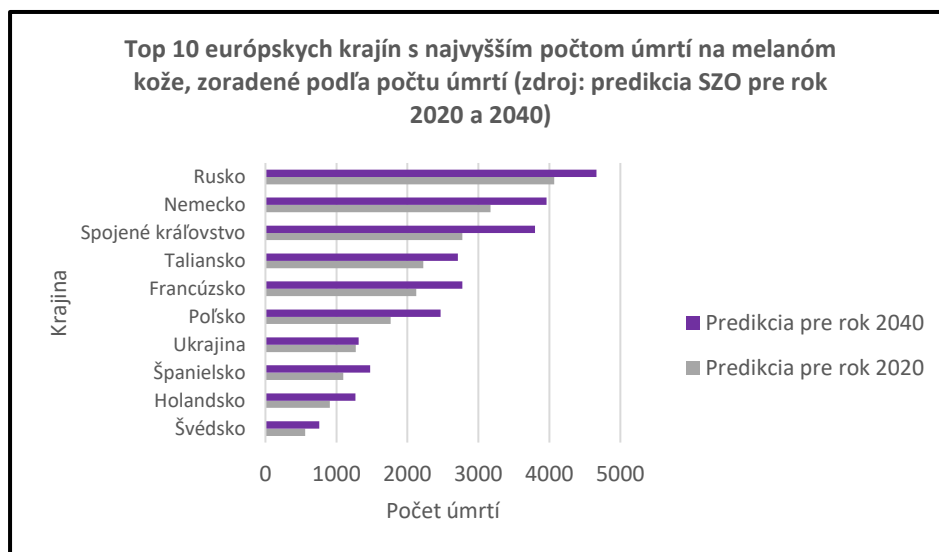
Kontinent	Incidencia štandardizovaná na svetovú populáciu (počet prípadov/100 000)
Oceánia	30,1
Severná Amerika	16,1
Európa	11,4
Latinská Amerika	2,3
Afrika	0,9
Ázia	0,42

V Európe sa každoročne diagnostikuje viac ako 150 000 prípadov melanómu kože. Do roku 2040 sa očakáva nárast na viac ako 170 000 prípadov ročne.

*Slovensko je na 25. mieste v počte diagnostikovaných prípadov melanómu kože ročne.

Z pohľadu úmrtnosti, v Európe každoročne zomrie na melanóm kože viac ako 26 000 ľudí a predpokladaný nárast do roku 2040 je viac ako 33 000 úmrtí ročne.

*Slovensko je na 20. mieste v počte úmrtí na melanóm kože ročne.

V nasledujúcej tabuľke je porovnanie štandardizovaných hodnôt incidencie a mortality pre európske krajiny s najvyššími hodnotami týchto indikátorov.

Európske krajiny s najvyššou incidenciou a mortalitou melanómu kože, zoradené podľa hodnôt štandardizovaných na svetovú populáciu (zdroj: predikcia SZO pre rok 2020)				
Poradové miesto	Krajina	Incidencia štandardizovaná na svetovú populáciu (počet prípadov/100 000)	Krajina	Mortalita štandardizovaná na svetovú populáciu (počet úmrtí/100 000)
1.	Dánsko	29,7	Nórsko	3,2
2.	Holandsko	27	Čierna Hora	3
3.	Nórsko	26,4	Slovensko	2,8
4.	Švédsko	23,3	Slovinsko	2,6
5.	Švajčiarsko	21,6	Dánsko	2,4
6.	Nemecko	20,5	Chorvátsko	2,4
7.	Slovinsko	19,7	Holandsko	2,3
8.	Fínsko	19,5	Srbsko	2,3
9.	Belgicko	18,6	Poľsko	2,1
10.	Írsko	17,1	Švédsko	2,1
22.	Slovensko	8,6		

Na Slovensku sa každoročne diagnostikuje viac ako 900 prípadov malígneho melanómu kože, z toho približne polovica u mužov. Incidencia stúpa po 25. roku života, pričom najvyššia je vo vekovej skupine 55 - 69 rokov. Ročne zaznamenávame približne 200 úmrtí na malígný melanóm kože.

Najdôležitejším **rizikovým faktorom** melanómu je ultrafialové žiarenie (UV), ktoré je aj súčasťou slnečného žiarenia. Z tohto dôvodu je účinnou prevenciou melanómu ochrana pred nadmerným vystavením sa slnečnému žiareniu a taktiež vyhýbanie sa soláriám.

UV index, ktorý je súčasťou mnohých predpovedí počasia, vyjadruje nameranú alebo predpokladanú intenzitu UV slnečného žiarenia. Podľa hodnoty UV indexu je potrebné zvoliť ochranné opatrenia a prispôbiť dĺžku pobytu na slnku. Predpoveď UV indexu je k dispozícii na stránke SHMU https://www.shmu.sk/sk/?page=1&id=meteo_uvi_predpoved.

Podľa meraní SHMU bola v roku 2022 ročná suma UV žiarenia s erytémovým účinkom najvyššia od roku 2000 v Poprade-Gánovciach a druhá najvyššia v Bratislave. V júni bola v Gánovciach nameraná o 36 % vyššia dávka tohto žiarenia oproti priemeru za obdobie 2000 – 2019. Na oboch staniciach boli namerané výrazne nadpriemerné mesačné sumy v marci, od mája do augusta a v Bratislave aj v zimných mesiacoch január a február a v Gánovciach od októbra do decembra.

Viac informácií o prevencii rakoviny je dostupných v Európskom kódexe proti rakovine, ktorý nájdete na webovej stránke: <https://cancer-code-europe.iarc.fr/index.php/sk/12-sposobov/vystavenie-slnecnemu-uv-ziareniu>

Spracovala: Ľudmila Kutáková, konzultant NOI pre epidemiológiu

Dňa: 4. 5. 2023